

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 1. An infinitum in extensione & mole sit possibile?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

disconvenientia. Ergo & illorum infinitorum in re erit inæqualitas, & tamen est intentum oppositorum, ponere in re æqualitatem infinitorum. Tum quia nihil est aliud unum formaliter esse majus altero, quam habendo id quod correspondeat minori, habere ultra aliquid, cui in minori nihil respondeat; jam autem in infinito majori materialiter reperitur hoc, cui nihil respondere possit in minori infinito, adeoque ex Materiali inæqualitate, sequetur inæqualitas Formalis.

DIFFICULTAS II.

De possibilitate infinitorum in particulari.

PRÆTER probationes superius adlatas, reperiuntur principia in particulari, certas species infiniti impugnantia, quæ hic adferre & tueri erit necesse.

Punctum Difficultatis 1.

An infinitum in extensione & mole sit possibile.

DICENDUM est primò. *Infinitum in extensione non esse possibile.*

PROBATUR primò communiter. Detur linea utraq; parte infinita, proscindat & annihilat DEUS unum palmum adducat partes, hiatu illo intercepto distantes, vel deserunt locum partes infiniti vel non deserunt: si non deserunt, Ergo non occupant spatium, quod supponitur relictum à parte præcisâ vel annihilatâ, vel certè eadem bilocantur retinendo priorem locum, & novum acquirendo: si autem partes infiniti, ut repleant hiatum illum, deserunt priorem locum, Ergo illud infinitum & erit infinitum, & non erit: erit quidem, ut supponitur, non erit autem, quia erit clausum duobus terminis, ortis ex desertione loci antea occupati.

RESPONDET primò Arriag. non esse absurdum quòd infinitum claudatur duobus terminis.

CONTRA præter dicta supra. Tum quia si infinitum, potest habere terminos, sequitur posse infinitum habere plures terminos quam habeat res finita, & non posset habere plures terminos, non posse quidem, quia quod est majus, pauciores debet habere terminos; Det quòd habeat plures negationes ulterioris extensionis non habeat majorem extensionem. Ergo cum infinitum sit majus præ finito, non potest habere plures negationes ulterioris extensionis seu terminos. Unde etiam semiulna, quia est minor, illic admittit terminos, ubi eos non admittit ulna. Posset etiam habere plures terminos, quia præter terminos finitis longitudinibus apponibiles, patitur terminos in infinitate, rursus in medietate infiniti (quæ ex dictis supra debet esse infinita)

patitur terminos. Rursus in medietatis ipsius dimidio, quod item debet esse infinitum, potest pati terminos. Ergo potest pati plures terminos, quàm res finita. Tum quia, si unum infinitum semel possit habere terminos, non est ratio, cur non & aliud, dicamq; etiam Divinam essentiam, habere terminos perfectionis, vel si id negas de Divina essentia, dicam posse dari infinitam creatam essentiam, quæ tamen claudatur terminis ne scilicet æquet dignitatem essentiæ Divinæ, & tamen sit in ratione essentiæ infinita. Tum quia fines infinitare, limites illimitare non possunt. Ergo nec termini stare possunt cum infinitudine, & tamen illi fines vel maximè & completivè illimitare, & infinitare deberent, sicut unitates, ad decadem evehit, ultimò complens, unitas. Tum quia illud infinitum clausum terminis, & haberet quia infinitum est, negationem ejus rationis quæ constituit finitudinem, & non haberet negationem ejus rationis, haberet quidem ut supponitur, hoc ipso enim finitum esset, si non negaret, sed importaret rationem, quæ constituit finitudinem; & non haberet negationem ejus rationis, quæ constituit finitudinem, quia ratio constitutiva finiti est terminus, hinc in medio extensionis non est finis formaliter, quia in medio non est terminus formaliter. Et certè, si quantum semper ita procederet ac in medio, quantum nunquam esse finitum. Ergo ratio finiti, formaliter constituitur termino. Tum quia partes interceptæ inter terminos infiniti, non habentes transitum consummabilem, sunt partes infinitæ, partes infinitæ sunt idem quod partes sine fine, partes autem sine fine, sunt partes sine termino. Ergo à primo ad ultimum partes non habentes transitum consummabilem sunt partes sine termino.

RESPONDET secundò Hurtad: Non posse spatium illud occupari nisi per rarefactionem vel productionem aliarum partium.

CONTRA, supponamus per impossibile nec reproduci partes, nec rarefieri, certè debebit jam concedi claudendum tunc infinitum duobus terminis. Ergo apparet & ante fuisse clausum, neque enim tunc primùm fierent illi termini. Rursus quomodo illa infinita est longitudo, quæ finitum spatium replere non potest.

RESPONDET tertio. Posse quidem illud spatium repleti à partibus infiniti in locum illū succedentibus, caterum linea infinita, nondum deseret aliquod spatium nisi finitum; & quia si deberet claudi terminis, desereret spatium infinitum, sit ut adhuc illa linea, non sit claudenda terminis; desertioque illa spatii infiniti, clausaque terminis, desumeretur ex sola imaginatione, versante circa finitam lineam, deserentem priores terminos, si novos aliquos acquirere debeat.

CONTRA. Tum quia & desereret spatium infinitum, si deberet claudi terminis & non desereret, desereret ut supponitur, non desereret autem,

tem, quia non plus spatii antiqui deferetur, quam occupetur novi novum autem occupatum spatium, non est nisi finitum. Tum quia si contingat id in linea finita, deferere illa debet priores terminos. Ergo idem dicendum de linea infinita. Tum quia etiam in linea infinita, sine bilocatione, non potest repleri illud spatium, nisi acquisitis novis totaliter presentibus. Ergo cum illuc non sit ponenda bilocatio, debet concedi acquisitio novarum presentiarum, adeoque & terminorum in extremis, (ut ita dicam) infinitae lineae, quae extrema poni debere, evincit argumentum factum. Querereque restat cum partes infiniti non fuerint penetratae, modo etiam non bilocentur, unde hoc illis erit, ut possint illud spatium replere.

Idem medius terminus sic aliter proponitur.

Ponantur versus orientem infinitae tres lineae, una incipiat à puncto A & altera à puncto B tertia, à puncto C. Ponantur rursus hae distantiae, ita, ut à puncto A, praecedatur punctum B, centum palmis; & à puncto B, praecedatur item punctum C, centum palmis. Ponamus item promoveri à DEO lineam C, versus A, ita ut ab A, distet non nisi quinquaginta palmis, à puncto autem B, procedens linea maneat immota. His positis formatur argumentum, linea C, & erit infinita ut supponitur, & non erit infinita, quia clausa duobus terminis scilicet uno quod à puncto A, distat spatio 50. palmorum, & altero termino quem acquisivit in illa promotione sui, quem terminum appellemus. Ideo ista I. quæro: an à linea B, immota & carente termino versus Orientem, secundum illum ductum, distat ne spatio infinito an finito; si infinito, Ergo non supponitur esse tantum centum 50. palmis promota versus occidentem; Si finito. Ergo inter id quod habet terminum, & inter id quod non habet terminum, potest esse distantia non nisi finita.

PROBATUR secundò communiter. Ducatur ex puncto A, linea infinita, & ex eodem puncto alia, ex duabusque lineis efficiatur pyramis, illa lineae quò magis extendentur eò magis distabunt. Ergo extensae in infinitum distabunt infinite, & tamen non distabunt infinite, quia distantia illa clausa erit duobus punctis.

RESPONDET primò Pontius retorquendo argumentum. Contra Divinam cognitionem cognoscentem distantiam duarum illarum linearum, si enim cognitio Divina non obstantibus terminis, videt illas infinitas, cur negabitur posse lineas, infinitas, claudi terminis?

CONTRA, quia cognitio Divina nunquam cognoscit illas lineas tanquam possibiles, sed cognitio illi de linea est talis: Cognosco omnes partes, quas potest habere successive illa linea, ita ut nulla sit à me incognita, quidquid tamen illius actu ponitur, finitum erit, consequenter

DEUS non cognoscit infinitum clausum terminis quod tu concedis de tuo.

Neg. valet, si dicas, cum eodem, si daretur circulus infinitus, inciperet ab eodem puncto & defineret: ita etiam non est inconveniens, duarum illarum linearum distantiam, claudi terminis, sufficere ad infinitum ut habeat partes determinatas, quae non possunt reduci ad numerum determinatum; non inquam valet: nam ex hoc ipso arguitur impossibilitas circuli infiniti, quia scilicet etiam ille admitteret terminos, nec poterit illud infinitum habere partes determinatas, quae tamen non possunt ad certum numerum redigi, si admittatur clausura per terminos.

RESPONDEBIS secundò, illas lineas neque distare finitè, neque infinitè, quia distantia est passio finitorum.

CONTRA. Hoc ipsum erat probandum quod distantia sit passio finitorum, si enim extensio per te datur infinito, cur non distantia, & si finitudo trahit secum distantiam finitam: Ergo & infinitudo, trahet secum distantiam infinitam.

RESPONDEBIS tertio ex Ovied: Pyramidem infinitam esse impossibilem, quia de ratione pyramidis est habere terminos quos infinitum non admittit.

CONTRA. Quia supposita possibilitate lineae infinitae, & erit impossibilis pyramis infinita, & non erit, erit quidem ut supponitur, non erit autem quia supposita possibilitate lineae infinitae, cur non poterunt illae pyramidem componere? ostendeturque in hoc implicantia, sed quae ipsam etiam impossibilitatem lineae infinitae, arguet.

PROBATUR tertio communiter, quae etiam implicantia utitur recentior Suar. Si extensio infinita esset possibilis, possibilis etiam esset linea infinita versus orientem ducta; sed non est possibilis, quod probatur: Constat enim infinitis palmis, uno albo, & alio nigro, demus rursus, conservatis albis, annihilari nigros, relictis spatiis quae nigri occupabant, tunc quæro, an palmi albi residui occupent idem spatium vel non: si non occupant idem spatium, Ergo non sunt infiniti, sed neque annihilati, nigri erunt infiniti, non enim erunt plures albis. Ergo neque tota linea fuit infinita. Hoc argumentum desiderat probationem huius propositionis, quod residuum illud palmorum alborum non occuparet spatium infinitum, quamvis non occupet spatium nigrorum.

DICENDUM est secundò. *Infinitum in mole v. g. Corpus infinitum est impossibile.*

PROBATUR. Confinibile ad superius dicta imaginatione. Creatur à DEO infinitus aer, annihilat DEUS tantum aeris quantum respon-

det globo terræ, succedat aer vicinus ad replendum illud spatium, succedat inquam sine ulla replicatione, rarefactione &c. æqualiter ab oriente & occidente replendo illud spatium, quo casu posito, vel idem spatium cum iisdem terminis occupat ille aer, vel non idem? Si idem unde facta successio in locum annihilati aeris? si non idem: Ergo acquireret terminos, claudeturque illis, quod tamen repugnat infinito.

Hic idem medius terminus sic aliter proponitur.

Ponat DEUS lapides unius palmi infinitos, hi occupabunt spatium infinitum, ponat DEUS infinitum lapidum, ex quibus unusquisque æquivalet monti, opponat DEUS infinitum montium, infinito lapidum, tunc infinitum lapidum, & erit infinitum spatium occupans ut supponitur, & non erit infinitum spatium occupans, quia habebit terminos, in quantum scilicet infinitum lapidum, non extendetur eò, quod extenditur infinitum montium.

Hinc idem medius terminus pro utraq. conclusione valens sic proponitur.

Ponatur linea infinita, ponantur postea corpora infinita palmaria, vel sufficiat linea illa ut illis corporibus coextendatur vel non sufficiat? si non sufficiat: Ergo habebit transitum consummabilem, desitione illic habenda, ubi jam non poterit coextendi; si autem sufficit coextendi, creet DEUS corpora non nisi centum palmaria, poterit ne illic illa linea coextendi, vel non: si non poterit: Ergo erit transitum consummabilem habens; si poterit unde illi accrescet longitudo? ut cum æqualis olim fuerit infinitis palmaribus corporibus, nunc evadat æqualis & coextensibilis infinitis centum palmaribus corporibus.

Sed quid tenendum de doctrina Ovied: admittentis p. sibilitatem infinitudinis in extentione, & mole, modo ad sit penetratio?

CONTRA, hanc doctrinam faciunt universali-ter adlata contra possibilitatem infiniti, quia scilicet sublata unica parte ex penetrato illo, jam non esset infinitum residuum. Deinde infinita linea penetrata, vel potest coextendi spatio sibi proportionato, vel non potest: si potest, redeunt argumenta facta: si non potest quæro? vel habet seclusa penetratione totum id quod est sufficiens ad replendum spatium infinitum, vel non habet? si non habet, contra erit. Tum quia dicam etiam unum digitum penetratum, esse infinitum, quamvis non habeat sufficientiam ad implendum spatium infinitum. Tum quia sine ullo fundamento affingetur illi extensioni infinitudo; Quod si habet cætera sufficientia seclusa penetratione ad implendum spatium infinitum? Ergo poterit extendi per spatium infinitum, nisi miraculo penetrationis impediat. Ergo habet potentiam ut de se, secluso miraculo penetrationis, faciat impossi-

bile, quia tu dicis extensionem illam impossibilem.

Punctum Difficultatis 2.

An sit possibile infinitum Categorematicum in numero?

DICENDUM est, *Non esse possibile infinitum in numero* v.g. non sunt possibiles infiniti homines, infiniti Angeli &c.

PROBATUR primò argumento superius facto contra possibilitatem infiniti Categorematici mutandi ablatione v.g. vel unius hominis.

PROBATUR secundo communiter. Creet DEUS infinitos homines singulos cum suis annulis, projiciant suos annulos in cumulum: vel possunt singuli ex illo cumulo accipere 100. annulos, vel non possunt? si possunt? pone quod accipiant singuli 99. tunc ita argumentum fiat: antequam projecissent illos annulos singuli homines, habebant non nisi singulos. Ergo & tunc habebunt singulos, unde enim accrevissent? Ergo & acceperunt, & non acceperunt 99. annulos. Si autem singuli non possunt ex infinito annulorum accipere 100. annulos: Ergo habetur in illo infinito transitus consummabilis annulorum, consummatione facta tunc, cum desunt accipiendi à residuo infinitorum hominum. Deinde cum in illo cumulo annulorum sint centenarii infiniti, Ergo & acceptibiles ab infinitis hominibus. Sed quærare restabit unde creverit ille numerus annulorum?

RESPONDET Ovied. quod ex illo cumulo annulorum, acciperent infiniti centenuarios annulorum, sed n. n acciperet omnes neque est absurdum dicere, quod cum infiniti accipiunt ex cumulo infinito, exhauriatur infinitum, ita ut reliquis, non sit residuum quidquam, quod accipiat. Sed esset absurdum, si cumulus ille exhauriretur per finitos accipientes; dicitque ulterius multitudinem hominum qui haberent singulos annulos, esse minorem multitudine infinita, habentium singillatim centum annulos, non enim repugnat unum infinitum, majus altero.

CONTRA. Supponamus quod ex cumulo illo annulorum, sit primus accipiens A, qui ita accipiat 100. ut etiam alteri porrigat alios 100. annulos, ipse autem à nullo alio accipiat, secundus autem sit qui accipiat à primo & simul porrigat, tertio: fiat autem hoc totum uno instanti, quod fieri potest, si fiat porrectio per actus voluntatis instantaneos, vel si id ab hominibus fieri non potest, fiat ab Angelis: eo casu, & erunt infiniti accipientes & non erunt: erunt ut supponitur; non erunt autem, quia totum illud infinitum erit clausum duobus terminis, hoc est primo, qui

† dd 3

à nul-